

Doorgaande leerlijn muziekeducatie¹

Groep	Kenmerken per groep	Kernpunten voor het lesprogramma
Groep 1/2	Het kind heeft plezier in het samen zingen. Vanwege de ontwikkeling van de stem en het gehoor zijn de liedjes nog kort, eenvoudig en relatief klein van omvang (5-6 tonen). Het jonge kind is beweeglijk en kan zich slechts kort concentreren. Daarom komt bewegen op muziek veel aan bod: al bewegend leert het kind dat muziek snel, langzaam, kort, lang, hoog of laag kan zijn. Bij het muziek maken is het kind nog sterk gericht op het ontdekken van instrumenten/klanken, en gaat daarbij vrij solistisch en experimenterend te werk.	<ul style="list-style-type: none"> - Bewegen - Ontdekken van instrumenten en klanken <p>Onderzoeken staat centraal</p>
Groep 3/4	Door het toegenomen (muzikale) geheugen en concentratievermogen, kan het kind van deze leeftijd langere liedjes zingen. Door betere stembeheersing hebben de liedjes een grotere toonsomvang en bevatten sprongen. Bewegen speelt nog steeds een grote rol. Door het begin van lees- en schrijfonderwijs, krijgt het kind begrip voor eenvoudige (grafische) notatievormen, die gebruikt kunnen worden om muziek mee te spelen en/of te ontwerpen, of ter ondersteuning van het muziek beluisteren.	<ul style="list-style-type: none"> - Bewegen - Begin maken met notaties voor zowel spelen, ontwerpen en ondersteuning beluisteren - Verdere ontdekking van instrumenten en klanken <p>Creëren en onderzoeken staat centraal</p>
Groep 5/6	Op deze leeftijd zingt en speelt het kind met toenemende vaardigheden, expressie en bewustzijn van de eigen bijdrage aan het gezamenlijk resultaat. Door zijn sociale ontwikkeling kan het in groepjes muziek ontwerpen (componeren) en uitvoeren. Het kind begint vaker de eigen muzikale prestaties af te zetten tegen de gangbare conventies – of 'iets klinkt zoals de muziek om hen heen' wordt steeds belangrijker.	<ul style="list-style-type: none"> - Expressie en bewustzijn - Gezamenlijk - Motorisch klaar voor spelen instrument <p>Reflecteren en creëren staan centraal</p>
Groep 7/8	Onder invloed van de (pre-)puberteit kan de stem van het kind in deze leeftijd gaan veranderen. Ook wordt het kind zich steeds meer bewust van wat anderen van hem vinden hetgeen van invloed kan zijn op (de beleving van) het zingen. De eigen muziekcultuur van het kind gaat een steeds grotere rol spelen - zowel in zijn dagelijks leven als in de muziekles. Dit heeft consequenties voor de keuze van lied, speel- en luistermateriaal: kinderen zingen graag Engelstalige liederen en canons, luistervoorbeelden komen vaker uit de eigen muziekcultuur. Tegelijkertijd wordt in deze leeftijdsfase de wereld van het kind steeds groter. Dit brengt met zich mee dat ook zijn muzikale wereld vergroot wordt, door hem, naast muziek uit de eigen cultuur, in contact te (blijven) brengen met een breed aanbod aan stijlen, genres en culturen.	<ul style="list-style-type: none"> - Eigen muziekcultuur - Breed aanbod aan stijlen, genres en culturen - Instrumenten vaardigheden uitbreiden <p>Onderzoeken en reflecteren staan centraal</p>

¹ Bronnen: SLO, *Kern van het vak; muziek*, 30 oktober 2019

VLS, *Visie op muziekonderwijs in het primair en voortgezet onderwijs*, januari 2018